

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге преплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Јован Леовац, начелник прве класе среза аријског, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му према годинама службе припада.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. априла 1911. године у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволоо је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за начелника друге класе среза аријског Светислава Ђ. Јелчића, секретара начелства исте класе у пензији.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 29. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволоо је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за секундарног лекара, болнице за душевне болести, Др. Драгољуба П. Милошевића, лекара среза црногорског.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволоо је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за лекара среза темнишког, Др. Живка Михајловића, среског лекара у оставци, по молби;

за лекара ср. белопаланачког. Др. Душана Радовића, свршеног доктора целокупног лекарства, по молби; и

за лекара среза љубишког, Др. Милутина Ранковића, свршеног доктора целокупног лекарства и бившег државног питомца.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 15. априла 1911. год., у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволоо је, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Финансија, поставити:

за полицијског писара прве класе среза јабланичког Ђорђа Пеливановића, полицијског писара исте класе среза сврљишког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза аријског Милана Ж. Цветковића, полицијског писара исте класе среза ваљевског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза моравског, округа нишког, Милорада Илића, полицијског писара исте класе начелства округа подринског, по молби;

за полицијског писара треће класе среза моравског, округа нишког, Милорада Радовића, полицијског писара исте класе среза јабланичког, по молби;

за полицијског писара треће класе среза ваљевског Милорада Качаревића, полицијског писара исте класе начелства округа ваљевског, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе среза орашког Владимира П. Костића, полицијског писара исте класе среза деспотовачког, по службеној потреби;

за полицијског писара треће класе Управе вароши Београда Војислава Јов. Јовановића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе начелства округа ваљевског Војислава П. Максимовића, апсолвираног правника;

за полицијског писара треће класе среза сврљишког Богдана Ј. Милетића, практиканта среза зајечарског; и

за полицијског писара треће класе среза деспотовачког Светислава Обрадовића, практиканта среза нишког.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела 29. априла 1911. год., у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од
Др. Томе Живановића

(наставак)

§ II. Увреда и клевета владоца (величанства).

У § 91. б ал. 1. к. з. говори се о увреди и клевети *домаћег* владоца. „Ко речма, печатаним или непечатаним, писменим саставом, ликовима или ма каквим изображењима или знацима увреди владајућег краља (увреда), или иначе ма што предузима или говори, из чега се мрзост на њега породити или чиме се он подсмеху или презрењу изложити може (клевета), да се казни затвором од једне године до пет година“.

Увреда и клевета владоца, као што се види из цитираног законског текста, не разликују се *по својој суштини* од увреде и клевете у опште. Према томе оне су само једна нарочита врста увреде и клевете, а не *delictum sui generis* као у римском праву, где су спадале под т. зв. *crimen majestatis*¹⁾.

Разлика између увреде и клевете владоца и увреде и клевете у опште лежи пре свега у *објекту* њиховом: част владоачева је *квантитативно* различна од части поданика. Поштовање његове части захтева на име *непосредно* општи интерес, и зато је повреда исте кривично дело, о коме се у интересу систематике говори међу кривичним делима, која су *непосредно* управљена против општег интереса (наш законодавац у гл. IX „О злочинствима и преступљенима противу отечества, владатеља и Устава“), а не у истом одељку, у коме је реч о увреди и клевети у опште (гл. XXII нашег к. з.).

Даље према нашем к. з. разлика између *увреде* владоца и увреде у опште лежи у томе, што се увреда владоца не може „делом“ извршити, већ само „речма

¹⁾ В. Binding 1 166.

печатаним или непечатаним, писменим саставом, ликовима или ма каквим изображењима или знацима¹⁾. Свака делатност пак, управљена против владоца, спада под § 91. а к. з.

Клевета владоца сама за себе се разликује од клевете у опште према нашем к. з. у погледу обима заштите части. Пре свега не захтева се изношење и проношење дела, већ *чињенице у опште*. Вели се на име „ма што предузима или говори“²⁾, те на тај начин клевета владоца може постојати и онда, кад не може бити ни говора о клевети поданика. За тим клевета владоца постоји не само онда, кад се навођењем може³⁾ изазвати мржња или презрење, већ и кад се тиме може изложити подсмеху. На тај начин није од клевете заштићена само морална част владоцева, већ и друге врсте части, у колико га напад на исте може изложити подсмеху. Кад га пак овај напад може изложити подсмеху, фактичко је питање.

Некад се је у теорији част владоцева разликовала у његову личну част, т. ј. част, која му припада као приватном човеку, и владалачку част, т. ј. част, која му припада као владоцу. Напад на прву називао се је *crimen laesae majestatis*, а на другу *crimen laesae venerationis*⁴⁾. Но ова је разлика неизводљива, јер *majestas ossibus inhaeret*: Сваки напад на владоца као приватног човека је посредно напад на њега као владоца⁵⁾.

Увреда и клевета владоца могу се односити на његове уставне владалачке актове или на његов приватан живот. У првом случају може бити увреде и клевете владоца, и ако овај или онај министар носи одговорност за акт у питању⁶⁾.

Равнодушно је, да ли се садржина изјаве или саопштавања односи на једну радњу владоцеву, коју је он извршио пре ступања на престо или после. Довољно је за увреду и клевету, да су изјава омаловажавања и изношење одн. проношење учињени у време, кад је он владалац⁷⁾.

Владалац не мора бити изрично именован. Као и у опште код увреде, довољно је, да се може познати, да су изјава и саопштавање против њега управљени⁸⁾.

Пропуштање *страхопоштовања* не може се ни овде сматрати као увреда⁹⁾. Тако није увреда владоца пропуштање викања „живео“ или седење при овом узвику. То важи чак и онда, кад би ово пропустило учинити лице, које је правно обвезно на ове радње¹⁰⁾.

1) У § 91. б се вели „може изложити“, а не „излаже“ као у § 210, те је на тај начин избегнута грешка учињена у овом §-у, т. ј. избегнуто је изражавање, према коме изгледа, као да је клевета кривично дело повреде, а не угрожавања.

2) Ову разлику усваја Binding 167.

3) Уп. Olshausen § 95. 4 а, v. Liszt § 168, Пр. 1.

4) Уп. v. Liszt § 168 I 2, Olshausen § 95, 4 с., Frank § 95. I.

5) Уп. v. Liszt § 168 I 2, Olshausen § 95, 4 б.

6) Уп. Frank § 95. I.

7) Уп. v. Liszt § 168. I 2, Frank § 95. I.

8) Прот. v. Liszt и Frank loc. cit.

За увреду и клевету умрлог владоца, не постоји специјална одредба, те за исту важи § 215. а к. з. По увреди умрлог владоца могла би бити посредна увреда данашњег владоца, као што се је раније већ видело. Тако било би увреде за садашњег владоца, кад би ко тврдио о пореклу умрлог владоца, нешто неистинито, што може и данашњег владоца изложити подсмеху или презрењу¹⁾.

За увреду и клевету владоца нанете путем штампе важи чл. 22., у коме је реч у опште о увреди и клевети. Само се у чл. 23. друкчије казне прописују.

Све што је у § 91. б ал. 1. к. з. речено о увреди и клевети владоца важи према ал. 2. овог §-а и за онога „ко то исто учини спрам Краљице, Престолонаследника, (или) Родитеља Краљевих, оба или спрам појединог, и у опште на спрам предака и потомака владајућег Краља у правој линији“, а према ал. 3. овог §-а и за случај, „ако је то учињено спрам намесника краљевског достојанства, свију или спрам појединог од њих“. Под претцима и потомцима имају се наравно разумети само живи. Закон о штампи не помиње претке у чл. 23., већ само чланове његовог дома.

§ III. Увреда и клевета из § 104. к. з.

У § 104. говори се о једној врсти увреде и клевете, која је управљена *непосредно* против општих интереса. Зато је иста издвојена из обичне увреде и клевете и стављена у гл. X „О злочинствима и преступљенима противу закона, власти и јавног поретка“.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА

КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од
М. С. Ђуричића
члана Касационог Суда

1. О крађи стоке и земљод. алата.

По § 223. а) к. зак. свака крађа, учињена на опасан начин, у зградама, у којима људи не живе, казни се половином оне казне, коју би кривац заслужио по § 223. к. зак. да је крађу учинио у зградама, које су тамо именоване. Изузима се од тога само крађа стоке и земљоделског алата у вредности преко 200 гроша чаршијских.

Дешава се да судови погрешно тумаче ово законско наређење, узимајући да под њега не долазе и крађе стоке и земљоделског алата испод 200 гр. чар., већ да оне спадају под пропис § 221. а) к. зак. као општи пропис за крађу стоке и земљоделских алата, у вредности већој од 100 гр. а мањој од 200 гроша чаршијских.

Ово је очевидно погрешно, јер се према тексту законског наређења § 223. а) казни, искључује крађа ових објеката само онда, кад је њихова вредност већа од

200 гр. чар., а иначе и ове крађе спадају под исто наређење.

Разлика између овога наређења (§ 223 а) и наређења из § 223 б) к. зак. у томе је: што се по § 223. б) к. зак. казни крађа ових објеката, ма где они били. Овом незгодном стилизацијом хтело се рећи да ће се по овом пропису казнити проста крађа ових објеката и крађа њихова учињена под околностима из § 223. а) к. зак. но не и опасна крађа ових објеката, учињена из просторија у којима људи живе, јер таква крађа долази под § 223. к. зак., као општи пропис за крађу, без обзира на вредност и врсту украђеног објекта.

(О овоме види и одлуку II одељења Касац. Суда од 4. IX 1907. г. № 9158).

И тако излази:

1. Проста крађа стоке и земљоделског алата у вредности преко 100 гр. чар. а мање од 200 гр. чар. — казни се по § 221. а) к. зак.

2. Крађа стоке и земљоделског алата, у овој истој вредности, учињена под околностима из § 223. а) к. зак. — казни се по томе пропису.

3. Крађа истих објеката, у вредности преко 200 гр. чар. казни се по § 223. б) онда: а) кад је учињена на прост начин или б) кад је учињена на опасан начин, у просторијама у којима људи не живе.

4. Крађа ових објеката, учињена под околностима из § 223. к. зак., без обзира на вредност украђених објеката, долази увек под пропис § 223. к. зак., као општи пропис за опасну крађу ствари, из тамо означених просторија, без обзира на вредност и врсту објеката.

2. О надлежности поротног суда за суђење поништаја туђих ствари.

Извесна лица спужена су за то, што су се договорили и туђу стоку уништили. Дело је оквалификовано као злочин из § 293. к. зак. Првостепени суд стави оптужене под суд за поменуто дело, па их за тим својом пресудом за исто дело и осуди. Ну Апелациони Суд, кад му је тај предмет послат на пресуђење, огласи пресуду првостепеног суда за ништану, са разлога, што то дело, како вели Апелациони Суд, долази у надлежност поротног суда. Како по кривичном поступку првостепени суд у оваквим случајевима, нема право на противразлоге, он је морао оптужене ставити под поротни суд.

Ово судско решење ослажи и Касац. Суд [I одел. 9. VI 1909. г. № 6997].

Ово је решење погрешно. Према чл. 12. т. 4. зак. о пороти, порототни судови надлежни су да суде само поништаје ствари из §§ 289. и 291. к. зак. али не и квалификовани поништај из § 293. к. зак.

Да ли је ово добро или није? Очеvidно да није добро, јер нема никаквог разлога да се теже дело, квалификовани злочин из § 293. к. зак., изузме из суђења поротног суда, а блажији случајеви да тамо долазе. Ну, суд није овлашћен да чини интерпретацију онога закона, који је сасвим јасан и одређен, он има једино дужност да га примени потпуно онако како он гласи, јер суд нема

1) Тако немачки Reichsgericht (28 171).

права да корегирала законе. [У смислу овога нашег разумевања види и одлуку опште седнице Касационог Суда од 29. XI 1910. под № 12758].

3. О разумевању § 23. казн. законика.

Оптужени је био под судом и у притвору. Првом пресудом првостепеног суда оптужени је ослобођен од казне из недостатка довољних доказа, али је остао и даље у судском притвору, према наређењу § 256. крив. суд. пост., пошто је био под судом за злочино дело. Ову судску пресуду поништи Касациони Суд и по тим примедбама првостепени суд донесе другу пресуду, којом оптужене осуди на казну. У овој пресуди, суд, позивајући се на § 23. казн. зак. изрече: да ће се оптуженоме казна, на коју је осуђен, рачунати од дана кад је изречена та друга пресуда, не водећи никаквог рачуна о томе, што је оптужени и по изреченој првој пресуди био задржан у притвору.

Ову пресуду поништио је Касациони Суд. [одељење, I/VIII-1907-№ 8199].

Побуда за овакву одлуку у томе је: што оптужени није био осуђен првом пресудом, а, вели. по § 23 к. зак. почetak робије итд. рачуна се од дана прве пресуде, ако је осуђени у притвору. На како је оптужени осуђен тек овом другом пресудом, онда му се и казна има рачунати тек од дана те пресуде.

Иако је увидити да је овако схватање погрешно. У § 23 к. зак. законодавац је поставио опште правило, по коме се има рачунати почетак издржавања казне лишена слободe за осуђена лица. То правило гласи: а) ако су таква лица за време судске истраге била у притвору, казна се почиње рачунати од дана прве пресуде; б) ако су била у слободи, од дана кад буду лишена слободe. Нигде није у закону казано, нити логика ствари упућује на то, да је оптужени требао баш том првом пресудом да буде и осуђен, — то није битно, — главно је овде то: да је оптужени у то време био лишен слободe. Зар та околност, што је први суд погрешно, на оптуженога првом пресудом није осудио, већ ослободио из недостатка доказа, треба да иде на штету оптуженога, и ако је он после овако изречене пресуде остао и даље у притвору. Нити је то законодавац хтео, нити за то има ма каквих разлога. У смислу нашега разлагања стоји и одлука Опште Седнице Касационог Суда од 12-VIII-05-№ 6775. (види Архив за правне и друштв. науке књ. IX св. 5 и 6 1910 г.).

4. Стоји ли покушај или свршено дело крађе.

а) Лопов је ушао у амбар приватног тужиоца и у свој џак, који је са собом донео, насуо његово жито, али пре него што је тај џак однео, примећен је и спречен, те је тако џак са житом остао не однет.

Првостепени Суд узео је да овде стоји покушај крађе, па је за исти оптуженога својом пресудом и осудио. Ту пресуду оснажио је у Касациони Суд. (I одељење 17-VIII-1909 № 8446).

б.) Оптужени је ушао у качару оштећенога и из једног његовог бурета оточио у своје буренце 8 кила ракије, но како је приметно да га је оштећени опазио, он је ракију оставио и пред тужиоца изишао, без да је буренце с ракијом изнео.

Првостепени Суд у својој пресуди нашао је да у радњи оптуженога стоји дело из § 223 у в с. § 41 и 44 казн. зак., јер оптужени украдену ракију није узео у своју државину, већ је она остала код тужиоца. [Пресуда прв. суда за окр. беогр. од 3-IX-1910 г. № 31041].

Ову пресуду поништио је Касациони Суд примедбама свога I одељења од 28 IX-1910 г. № 10791, са ових разлога:

»За појам свршеног дела крађе није од утицаја та околност, да ли је узета ствар и однета.

По § 220 кр. зак. узети једну ствар из туђег притежања, не значи да ствар мора бити и однета, као што суд погрешно налази; довољно је да ствар пређе у притежање — државину крадљивчеву, а отакањем тужиоцеве ракије у своје буренце, оптужени је узео ракију из притежања тужиоцевог и дошао до њене државине, начином који § 199 кр. зак. предвиђа за стицање државине код покретних ствари.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

О ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ.

Међу осудама које изричу казнени судови има их две категорије: оне које морају бити материјално извршене да би произвеле своје сопствено дејство; такве су осуде на телесне казне, на казне лишена или ограничења слободe; на новчане казне, реституције и накнаде штете; и осуде које производе своја дејства аутоматски чим је пресуда која их изриче добила важност извршне пресуде: такве су осуде на неспособности и губитке права. За прве је осуда само основ извршења; за друге, осуда је потпуно извршење¹⁾.

Извесна општа правила важе за извршење казни.

I. Никаква казна не може бити примењена, нити се може извршити осим на основу извршне пресуде или решења, која произилази од надлежног суда у моменту кад је кривац осуђен. Решење или пресуда мора да је постало извршно по истеку рокова који су одобрени за жалбу или пошто су исцрпљена сва рекурсна средства.

Ово је основни принцип који мора бити примењен сваки пут, осим ако закон не чини изузетак. Такав изузетак у нашем кривичном законодавству предвиђају за иступна дела § § 15. и 16. полиц. уредбе по којима: »осуде полициских и општинских власти по званичној дужности над скитницама, крадљивцима, и »слугама, као и осуде за она дела којима

»је казна до 5 дана затвора или 50 дана, и за дела из §§. 326. 327, 328. 332. 339. 344. тач. 3. 357. тач. 1. 356. 363. 369. 372. 375. 382. 391 а. 291. б. 395. »крив. законика могу се извршити над »осуђенима одмах, а њима остаје право »на жалбу првостепеном суду, но, у свима »овим случајевима извршења пресуде, »изузев осуда према скитницама, крадљивцима и слугама, власт мора примити »понуђену замену затвора новцем«. Исто »тако, по § 256. кр. пост.: »у оним случајевима, где би тужени коначном пресудом оглашен био за невина, или да »није крив. (чл. 39. зак. о пороти), или »би према § 250. кр. пост. био ослобођен »испод суђења, или у случају преступа »био пуштен из недостатка довољних »доказа (§ 242.) суд ће таквог ако се у »притвору налази, пустити одмах у слободу, не чекајући да иста пресуда постане извршна. Тако исто одмах се извршује и решење изречено на основу »§ 162. кр. пост.

II. Право извршења казнене осуде не припада јурисдикцији која је донела одлуку, већ државном тужиоцу¹⁾. Само он може да пропише начин, момент и мере извршења казни саобразно законским одредбама и пресуди о осуди. (Франц. законик о крив. поступку, чл. 165. 197 376).

По нашем кривичном поступку то право припада полициској власти: »сваку пресуду којом се ко осуђује чим постане извршна суд ће по правилу одмах послати полициској власти на извршење«. — § 286. кр. пост.

III. Али државни тужилац који даје на извршење одлуке које су донесене на његов захтев, као што парничар даје пресуду којом је добио спор, није овлашћен, као и сваки обичан парничар, да решава извесна питања која је покренуо осуђени а тичу се овог извршења. Ако осуђени тврди да одлука која се према њему примењује није саобразна било законским прописима, било одредбама пресуде о осуди, питање добија спорни карактер и његова ситуација треба да припадне судовима. Али којим судовима? То питање није регулисано у кривичном предмету никаквом прецизном одредбом²⁾.

Наш кривични поступак не предвиђа ово питање и за то и не даје никакву солуцију о њему. У § 281. кр. пост. предвиђа се само случај кад се догоди случај очевидне погрешке у писању у извршној пресуди и ставља у дужност полициској власти кад приметити такву погрешку, да задржи извршење пресуде или решења и да се обрати с питањем дотичном првостепеном суду. Али осим овога случаја: т.ј. очевидне погрешке у писању извршне пресуде, друго какво питање које се тиче извршења осуде није предвиђено ни регулисано.

У нашој ранијој судској пракси ми смо забележили један случај³⁾ у коме је било покренуто ово питање о извршењу осуде на казну затвора над једним ли-

¹⁾ Garraud.

²⁾ Исти.

³⁾ »Правник« за 1892 год.

¹⁾ Garraud. — Traité théorique et pratique du droit pénal français. t. II. Стр. 301.

цем које је било осуђено на затвор од шест месеци, али чије је извршење дошло у питање и постало спорно за то: што је то исто лице пошто је већ почело издржавати ову осуду, било стављено под суд и у притвор за друго дело услед чега извршење осуде буде прекинуто и у судском притвору за ово друго дело овај осуђени проведе *више од шест месеци*, но, на претресу буде ослобођен за ово друго дело. Кад је овај осуђени, пошто је ослобођен за ово друго дело за које је провео више од шест месеци у судском притвору, био спроведен полицијској власти на извршење осуде од шест месеци затвора, коју је био почео издржавати пре стављања под суд и у притвор за ово друго дело, наступило је спорно питање: треба ли и може ли се над њим извршити ова осуда од шест месеци затвора коју је почео био издржавати, кад је он провео у притвору за ово друго дело за које је ослобођен, онолико колико је био осуђен извршном пресудом за прво дело.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Милош М. Станојевић.
СУДИЈА

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

НОВИ ПРИЛОШЦИ
ИСТОРИЈИ БЕОГРАДСКЕ ПОЛИЦИЈЕ

САОПШТИО А.

I

Шта значи добошање!

Има у Државној Архиви једно занимљиво писмо, које је Управник Београда, Петар Марковић, 10. маја 1830. писао Кнезу Милошу.

У томе се писму Кнезу казује како се у Београдској Полицији свакога дана налази различитих ствари од умрлих лица или од бећара, које се морају излагати јавној продаји, а често бива да таким начином треба и коју кућу или другу какву грађевину продавати. То је дужност полиције, и она је то до реченога дана увек вршила без добоша. а тада се десило да је била за продају једна кућа па је шеф полиције наредио да се продаја објави ударањем добоша. То је учињено, како вели, зато да би свет лакше и брже сазнао шта је и где је за продају.

Чим је добош почео ударати, везир се у граду узбунио; позвао је одмах базрђан-башу и питао га је шта је то и са чијим је знањем и одобрењем добош почео ударати. Базрђан-баша му је рекао шта је у ствари, додавши да се поред куће продају и неке ствари заостале од једнога покојника. На то је везир изјавио:

— Добош овде ударати не може, него у Немачкој, јер ово није никаква краљевина, у којој би добош смео лупати!

У исто су доба Турци ерлије, из чаршије, потрчали управнику српске полиције и питали га услахирено:

— Шта је то? Види се да су Власи наумили нас клати и давити, па добошем позивају!

За тили часак су сви Турци, и мало и велико, били на пушци и на улицама у групама од тридесет до педесет душа. Тако су дочекали па и провели сву ноћ. Како српски полицај сваке ноћи с патролом обилази варош, то ове ноћи „умало није пушка пукла“. То би се заиста и десило, „само да је било са полицајом више, но само петорица“. „А сада ћу — закључује управник Лазаревић реферат — заповједити и наредити више да иде са полицајом“.

Кнез се тада бавио у Пожаревцу, где је писмо примио сутра дан и на њ одмах одговорио. Тај одговор Кнежев није сачуван — а он би, свакако, био занимљив.

II.

Један злочин.

Писмом својим од 6. марта 1830. године, Управник Београдске Полиције Петар Лазаревић, извештава Кнеза Милоша о једном необичнијем убиству, које се десило у Београду са свим у близини Сава-Капије. То се овако догодило.

Неки чизмар Јован, у договору са својом женом и комшијом Антонијем, ашчијом, уочи 4. марта у 6 сахати ноћу у Јовановој соби убију некога Турчина, који је к њима био позван на вечеру. Убиство су извршили пошто су Турчина опили „са вином и аџоном“, па су га за тим закопали у собици Антонијевој.

Сутра дан у дванаест сахати увече (сахат је, ваљда, рачунат по турском рачунању), жена Јованова ода тајну своје познанику Нони Христовићу и закуне га да о томе никоме ништа не говори. Нона обећа све, па онда брзо оде полицајцу Мили и све му исприча. Мила узме три пандура и буљубашу па ненадно падне у њихову кућу, похвата и с пандурима у хапсу пошаље оба човека, а он са буљубашом почне испитивати жену, која изјави да је Турчин закопан у истој собици у којој је испитују, али место посебине не зна. Они растребе собу и нађу да је на једном месту скоро копана земља. Ту почну пажљиво копати и заиста нађу на Турчина. По том земљу згрну и направе — веле — све како је и било; дућане, и чизмарски и ашчијски, затворе, а жену, у име награде за то што је ствар открила, предаду на привремено чување њеном пријатељу Нони с тим да је сутра дан приведе власти, што је пријатељ Нона све тачно и извршио.

Сутра дан је ствар већ била предата суду, који је све троје узео на испит, за тим их затворио а ствар њихову спровео још истога дана Великом Суду.

Интересантан је завршетак писма:

„Турчина још нико не тражи, но ако би га Честити Везир потражио, то очекујем од Вашег Сјјателства настављеније како ћу одговорити“.

Кнез је на то одговорио из Пожаревца 9. марта. Кнежева одговора немамо сачувана, али из новог писма које

му је одмах 10. марта писао Управник Београдске Полиције видимо, како је Кнез много полагао на то да догађај не буде познат у јавности. Доцкан — јер „дјело њено већ је свакоме познато“. Шта више — за њ је сазнао и везир. Турски је војвода (нарочито звање) звао одмах београдскога чиновника „кнеза“ Милоша, и питао га је је ли истина да су неки људи у својој кући једнога Турчина убили. Милош је био збуњен тим неочекиваним питањем па му није умео одговорити ништа друго до да ће се обавестити:

— Кнез Пера, вели, може бити да зна је ли или није, а ја ћу га питати пак ћу Вама абер донети.

„Кнез“ Пера — Управник Петар Лазаревић — одмах пошаље „кнеза“ Милоша (полицајац Мила!) да обавести војводу како је ствар текла. По том је обавештењу истина да је неки човек убијен, но да ли је он Турчин или Јермен или Србин то се не може знати, пошто је жртва закопана.

Војвода је питао:

— Зашто је човек убијен?

На то му је одговорено:

— Затекао га је човек на својој жени, разјари се и зовне првога комшију па га удаве. Ми смо писали Господару Милошу, па морамо одговор чекати.

— Да видимо на месту шта је и ко је! — рекао је војвода, а Мила му је одговорио:

— Ја не смем док одговор не дође мени, јербо сам запечатио дућане обојице, па се не може улазити.

Изгледа да се Кнез сада наљутио на Велики Суд. Има једна забелешка из које се сазнаје само толико да је „Суд Народни“ добио неко „укорњејше писмо“.

Јасно је само толико, да је Кнез издао нарочиту неку наредбу о чизмару Јовану и његовој жени, и ту је наредбу Кнежеву шеф Београдске Полиције преко базрђан-баше „совршио“. За тим је мртвога Турчина предао војводи заједно с хаљинама његовим и са три стотине двадесет гроша колико су му били убице узели. „А Антоније и данас наводи се под ариштем судејским“ — завршује Управник Београдске Полиције свој трећи извештај од 24. марта по тој ствари, чиме се исцрпљују и архивски подаци о раду државних органа по овом убиству.

III

Привилегије београдских Јевреја.

Године 1831. Управником је Београдске Полиције био Цветко Рајовић, чији је рад тесно скопчан с потанком Историјом Београдске Полиције, кад је будемо добили.

На овоме месту само овај приложак. —

У писму које је Рајовић писао Кнезу Милошу службено 22. јуна речене године налазимо и ове врсте:

„Всепокорњејше доводим до знања Вашој Свјетлости, да овдашњи Евреји никаким начином неће с прочим житељима овдашњим обшчему поретку да се повинују: по што се год заповиди обшче, они су верло спори на то и затежу се. Прво: кулук с варошанима ни-

какав не чине. Друго: дуђане неће да затварају заповједним и недељним празницима док Божија служба у цркви се не сврши; по на против тога не лепим одговорима Полицаје и Пандуре испраћају позивајући се на права њима даровата од Свјетлости Ваше (која за нас јесу светиња). Други пак говоре да кад ми њихове свеце не празнуемо, то и они наше празновати неће — и проч'.

Управник је Рајовић ван сваке сумње био у недоумици шта му ваља чинити, јер му, види се, није било познато да је Кнез Милош дао нарочитих повластица Јеврејима у Београду. Зато он моли за решење „како у будушће с вишепомо-нутима Еврејима поступати се има, барем с овима кои њихове дуђане у нашој чаршији имају“...

Писмо је примљено у Крагујевцу 25. јуна, и по сачуваном концепту на њ је овако одговорено:

„У призренију чивута београдски, за које ми у писму Вашем од 22. т. јављате да се обшчинским тегама и полицајним уредбама нерадо повинују, толико Вам одговарам, да одношенија њина прам прочи грађана београдски и тамошњег магистрата она иста остају, која су и до сада била. Ви дакле гледајте колико можете, с лепим начином с њима поступати, док време не дође да и њи свима дужностима обвежем, и дану им приви-легију, која и онако додатак „до мог даљег расположења у себи содржава, одузем“.

Сад је и Управнику Београдске Полиције била ствар јасна — бар толико колико је Кнез хтео да то буде...

IV

Пред колером.

И ако тек овлаш сачуване, ипак хартије Београдске Полиције сведоче како се у прошлости наше власти нису ни тренутка шалиле са таквом општом невољом као што је била појава колере. О томе би се могло и више говорити, али ми за сада на овоме месту чинимо само ово посебно саопштење. —

„Вићете разумјели — пише Управник Београдске Полиције Цветко Рајовић Кнезу Милошу 1. августа 1831. године — по јутрошњем суруцији јављено, да је млогочувена Болештина *Колера* појавила се на комшилuku нашем у Земуну и у неким седима у Срему. Одма како смо ово дочули јутрос, ишао сам у Земун за увјерити се о истини овој. Господа Генерал и Директор точно увјеравају да је вишепоменути болест“.

За тим се приповедају појединости шта се учинило за предохрану, па се бележи да и „цесарску скелу с трговачким еспаном натраг у Земун повратили смо“.

„Најмучније је — вели се на другом месту нам за пошчу цариградску и срезку, не имајући препарата за кадење — ако нам не кћедну они на парла-торији окадити и окађена писма предати“.

У брзом одговору Кнежеву видимо како се Кнез Милош не узда толико у средства која су се онда имала при руци.

Он вели: кад ученији од нас Немци не моглоше спречити појаву колере, шта ћемо ми моћи! Ипак одобрава предузете мере па и оне које полиција буде по своме нахођењу предузела, само је он за то да се отвори саобраћај више, или како вели нека „пут ислаише“. Највећа му је, пак, нада у Бога!

Посебно су занимљива два места.

На једном вели: „...гледајте те наба-вите материјал онај чим се кади, пак и каиције и људе који би отуда прелазили добро најпре окадите, барем онако као што су тебе у *Скуљену кадили*...“

На другом месту одмах у продужењу каже Кнез: „...ако је могуће да се и лађе, које с еспаном долазе, добро *прокаде*, и то ће мислим за уар бити!...“

V.

Испраћање Митрополита.

Много и много времена пре на све до 1831. године, у Београду су се на престолу архијерејском мењали све сами Грци а ни један Србин. И у ту је годину црква у Србији ушла била под митрополитом Грком као нашим првосвештеником. Али у току те године Кнез Милош пошаље у Цариград архимандрита Мелентија Павловића, онога који је у боју на Љубићу 1815. храбрио српске устанике ударањем у добош, и „поздрави“ патријарха цариградскога да Мелентија постави за архиепископа београдскога и митрополита српскога. Патријарх Константије 18. августа заиста произведе Мелентија за српскога митрополита.

Живу митрополиту београдском, Грку по народности, ваљало је, дакле просто одлазити.

Он је то и учинио.

На дан 21. октобра тај је митрополит одслужио у београдској цркви службу за срећна пута, изговорио је народу опроштајно слово и отпутовао.

Истога је дана Управник Београдске Полиције то слово послао Кнезу Милошу на размотрење, па је додао још и ово:

„Надам се да Вашој Свјетлости неће противно расположење бити, које смо учинили те смо Господина Митрополита лепо испратили и спроводили, како у цркву тако и до скеде с свјашченством, чиновницима и кметовима и поотмјеним грађанима овдашњим. Ако будемо у чему погрешили, то веспокорњејше молимо Вашег благоутробнога и великодушного опрошчења“.

Тако нам се београдска полиција и с те стране показује на висини свога задатка у оно доба, од кога нас дели сада управо осамдесет година.

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

Кажем *циганске* да боље разумем, али то име није било наше, међу нама смо се називали Ромамисел у једном наречју које нам је било забрањено, као што нам је било забрањено путовати појединачно,

него само у групама од по 15-20. Ми смо дуго сисали Француску лечећи од чини и намета, али је тај занат данас пропао. Сељаци су данас препредени, и ми се повукосмо у Фландрију где су људи глупљи, и где, због разноврсности монете, можемо још рачунати на нашу индустрију. Што се тиче мене, ја сам се у Брислу био одвојио, пре три месеца, због нарочитих послова али свршио сам све, и за три дана наћићу моју дружину на вашару у Малину... Казујем ти ово да се размислиш хоћеш ли ићи са мном... ти би нам био од користи... али детињарије мање!!

Пола збуњен да нисам знао где ми је глава, а пола љубопитљив да терам до краја, пристанем да идем са Кристијаном, ма да нисам знао шта му могу да користим. Трећега дана стигосмо у Малин, одакле ми је рекао да ћемо се вратити у Брисел. Пошто смо прошли кроз варош зауставимо се у предграђу Лувену пред једном врло бедном кућом; црни зидови беху ишарани дубоким луковинама а разбијени прозори беху запушени гомилама сламе. Била је поноћ али сам ипак имао времена видети према месецу, јер прође скоро пола сата док нека сиромашна баба, какву писам никад видео, дође да нам отвори. Уведе нас у једну собетину где око тридесет лица пијаху и пушаху у разним страшним и раскаланим положајима. Испод плавих гуњаца, ишараних црвеним гајтанима, људи су имали капуте од сомота оперважене плавим и са сребрнастим дугметима, као што се виђају на андалузијским магарима, а одело жена било је од неких узбудљивих боја. Било је ту страшних лица и ако је било весеље. Једнолики звук даира, мешан са урликањем два кучета, везана за један сто, пратно је необичне песме да би се могло помислити е је то погребно певање. Дим од дувана и од дрва, који беше напунио ову пештеру, једва је допуштао да се види на средини собе једна жена, која је повезана црвеном марамом играла неку дивљачку игру правећи најпохотљивије позитуре.

Нашим доласком весеље се прекиде, људи се поздравише са Кристијаном а жене га грљаху. Затим се окретоше мени доста забринутом, јер сам знао за Цигане као једну историску банду, која ми није улевала ни мало поверења, и мислио сам да ме могу сатрти а да нико никад не сазна где сам се део, пошто ме нико у овој јазбини није ни знао. Моја забринутост била је тако јасна да је Кристијан примети, и веровао је да ће ме умирити кад ми каже да смо код Херцогине (Име које одовара ономе *Мати* за другове из почасти) и да смо потпуно сигурни. Глад ме нагна да одмах узем учешћа у весељу и како се крчга са клеквачом брзо пунио и празнио, осетио сам у скоро потребу да легнем. На прву реч што о томе споменух Кристијану, он ме одведе у једну суседну собу где на свежој слами већ спаваху неколико Цигана. Нисам имао право али се ипак нисам могао уздржати а да не запитам и за господина, зашто он, који је увек

тражио добар коњак, изабра тако рђаво преноћиште. Он ми одговори да увек у варошима, у којима има куће Ромаишела треба ноћити у њој, да не би био осумњичен и да не би био кажњен од племенског суда. Деца и жене спавале су у истој војничкој постељи и по сну како су спавали видело се да су на то били навикнути.

У свануће сви су били устали и спремали су се заједнички. Да нису имали уочљиве црте, косу црну као угљен, кожу масну и бакарну једва бих познао моје синоћне другове. Људи обучени као богати холандски џамбаси имали су о бедру кожне јанџике као што их носе трговци у Поасију, а жене претрипане златним и сребрним накитима имале су одело сељанки са Зеланда, чак и деца коју сам затекао у ритима беху чисто обучена, и сви су имали неки нов изглед. Сви изађоше одмах из куће и одоше на разне стране да не би на вашар, где се у гомилама скупљаху сељаци из околних села, стигли заједно. Кристијан, видећи да се ја спремам да с њим пођем, рече ми, да му не треба цео дан, и да могу ићи куд хоћу, а у вече да се нађемо код Херцогине; даде ми неколико круна и оде.

У разговору баба ми каза да нећу моћи ноћити са трупом те сам најмио једну собу у крчми, затим не знајући шта да радим изашао сам на вашариште и нисам ишао дуго на сретнем Малгарета, бившег официра у добровољачком батаљону, кога сам упознао у Брислу у „Турској Кафани“ где је се коцкао на доста сумњив начин. После првих поздрава он ме упита од куда ја у Малину. Испричао сам му неку историју, он мени другу о свом путу, и били смо обојица задовољни, верујући да смо један другог преварили. Пошто смо се мало подкрепили пођемо по вашару, и на свима местима, где беше света, видео сам по кога од посетиоца Херцогине. Рекао сам моме другу да никога не познајем у Малину и зато сам окретао главу да ме ови не би познали и то не зато што сам се стидео да признам да имам таква познанства, него зато што сам имао посла са једним врло препреденим човеком „Гле, рече ми ов, ови људи вас много посматрају, да их случајно не познајете?“ И не окрећући главу одговорио сам да их нисам никад видео и да не знам који они могу бити. „Шта су они, настави мој друг, претпостављајући да ви то не знате, ја ћу вам рећи то су крадљивци“. — Крадљивци! узвикнем ја, од куда знате? — „Отуда, што ћете и ви сами видети ако пођете са мном, а можемо се кладити да нећемо ићи далеко па ћемо их видети да раде. Гледајте, гледајте!

Погледав на једну групу скупљену пред менаџеријом видео сам довољно јасно једног од лажних џамбаса како диже кесу неком дебелуку, кога смо гледали после једног тренутка да је најравносније тражи по свима џеповима. Циганин уђе затим у један дућан где се продају адиђари и где су већ биле две њихове Циганке, и мој ме друг увераваше да они неће изаћи пре док не украду нешто од

накита, који су разређени пред њима. Прекидосмо наше посматрање и одосмо да ручамо заједно. После ручка, видећи друга расположена за ђаскање, молио сам га, да ми истинито каже који су то људи што ми их је показао. Увиђајући да их потпуно не познајем он се реши најзад да ми каже и ево шта рече:

„Пре неколико година био сам у затвору у Гану са двојицом из ове банде, коју сам сад нашао у Малину, представио сам им се као вешт крадљивац и они су ми без зазора причали њихове подвиге и њихов живот у свима могућним појединостима. То су људи који су дошли из Молдаве, где их има око сто педесет хиљада, и живе као Јевреји у Пољској не могући добити другу службу до целатство. Њихово име мењало се са местима где су пролазили: они су Цигајнери у Немачкој, Ђипси у Енглеској, Цингари у Италији, а Боемјени у Француској и у Белгији. Они крстаре по свој Европи вршећи њихове непоштене и опасне занате. Они шишају псе, гатају, продају лажне порцулане, калаишу, свирају по кафаницама, тргују са зечијим кожама и мењају новац који није више у оптицају.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине губеревачке, у срезу гужанском, актом својим Бр. 700, пита:

„Једном грађанину ове општине, отргне се његова кобила из штале пре неког времена, око 8 сати пре подне, и побегне у поље атара ове општине. Иста кобила после подужег тражења, и чињеног расписа преко полицијске власти, није се могла до данас пронаћи. Сопственик кобиле поднео је сада овом суду акт, и тражи да му ову несталу кобилу плати општина на основу члана 1. закона о накнади штете злонамерном паљевином и намером против законим поништајем ствари.

С тога суд пита то уредништво да га изводи известити преко „Полицијског Гласника“, по могућству у наредном броју: има ли горње лице право на накнаду штете на основу чл. 1. закона о накнади штета да му општина исплати?“

— На ово питање одговарамо:

По члану 1. закона о накнади штете учињене злонамерном паљевином и намерним противзаконим поништајем туђих ствари, општине накнађују штету само у ова три случаја:

1., кад је паљевина учињена злонамерно од стране другог;

2., кад је извршено намерно и противзаконно поништавање ствари; и

3., кад је учињена крађа стоке и осталих тамо побројаних ствари.

Према томе, за стоку, која сама отумара непажњом сопственика или побегне, не даје се никаква накнада.

Према томе, и у овом истакнутом случају суд није дужан да даје никакву накнаду, без обзира на то што кобила није пронађена, ако само стоји навод суда, да је кобила сама побегла и некуд отумарала.

Ту околност треба нарочито извидети савесно, јер не би било лепо, да се општина заклања оваквом претпоставком, ако би крађа одиста постојала.

II.

Суд општине јаконљанске, актом својим Бр. 802, пита:

„У новом закону о таксама код броја 339. таксене тарифе има напомена: „на правне послове у овим исправама такса се наплаћује у корист државне касе“ и код броја 366. исте тарифе има напомена: „ако нема исправе по којој је такса на правни посао у корист државе плаћена наплаћиваће се поред ове таксе и такса за правни посао у корист државе“.

Суд учтиво моли уредништво за објашњење по првој напомени: какви су то правни послови у исправама донетим на потврду и по другој напомени какве су то исправе на којима је требала такса у корист државе да се плати, те да би суд у даним приликама правилно закон примењивао“.

— На ово питање одговарамо:

У једној облигацији до 200 динара, коју потврђује општински суд, као надлежан по § 192. грађ. суд. поступка, правни посао садржан је у канстатацији количине зајма, стопе интереса, доба плаћања итд.

Према томе, напомена из тачке 339, тарифе закона о таксама, може се само тако разумети, да се њоме тражи поред таксе од 2 динара, коју општина наплаћује за саму потврду и у своју корист, још и такса у маркама за државу у 0.50 дин. од сваке стотине, у смислу тачке 18. истога закона.

Друкчије значење ове напомене уредништво не може да нађе.

Напомена, пак, из т. 366, мора такође имати исти значај.

Пример за то био би н. пр. овакав: два грађанина предстану општини и изјаве да један од њих дугује другом 100 динара и пристаје да дуг плати на тај начин што му уступа у својину извесну своју покретност, или се обавезује, да ће тај дуг платити готовим новцем у извесном року.

При овом поравнању поверилац не подноси никакво писмено о постојању дуга, јер је зајам дат без писмене обавезе.

У овом случају, општински суд би имао да наплати за себе 2 динара таксе за само поравнање и 0.50 дин. од стотине за стварање обвезе о дугу у смислу тачке 18 таксене тарифе за рачун државе.

Ако би били у питању правни послови из које друге врсте обвеза — уговора, онда би се, наравно, та такса и наплаћивала.

III.

Суд општине брлошке, актом својим Бр. 484, пита:

»Суд моли уредништво, да у првом наредном броју «Полицијског Гласника» изволе дати следећа обавештења:

1. У § 471. тач. 4-а грађ. суд. поступка гласи: да се земљоделцу, поред осталог, за приватни дуг не може узети у попис и продати: два вола, или два бивола, или два теглећа коња.

Како у овој општини, а и целој овој околини, нема теглећих коња, већ само товарних, онда може ли се за приватан дуг узети у попис и продати товарни коњ, без обзира на то: да ли дужник поред товарног коња има два вола или не?

2.) На питање деловође општ. влајковачке у срезу копаоничком, у вашем листу од 24 ов. м. бр. 15 и 16 објашњено је, да писар општ. није дужан да бесплатно пише тужбе појединцима, нити га на то може наморати општински суд. Да ли се ово објашњење односи и на све протоколарне, грађанске и кривичне тужбе, које појединци подносе општ. суду, па их суд ставља на протокол, и да ли ово важи и за општ. деловођу?

— На ово питање одговарамо:

1. Законодавац је имао намеру, да земљоделцу заштити стоку за вучу — теглење, како би могао обделавати своју земљу, па је из пописа изузео: било 2 вола, било два бивола, било два теглећа коња.

Према томе, кад земљоделац има ма шта од овога, не може му се узети у попис на чак ни онда, кад нема пар него само по једно, јер му је онда лакше докунити, тражити спрегу и т. д.

То, што коњ није моментано научен на вучу, не мења ствар, јер он увек може бити научен, кад земљоделац осети потребу за то.

Према томе, кад неко нема ни пар бивола, ни пар волова, него само једног коња, онда му се овај не може узети у попис; али ако он има пар волова, бивола или пар теглећих коња, па уз ових има још једнога коња, онда он може бити предмет пописа.

Кобила са ждробетом до године дана, изузета је из пописа у сваком случају, пошто она служи за приплод; и

2. Општинске деловође не смеју да пишу никакве тужбе, које ће судити судови ових општина, где су они деловође и где је њихово суделовање неизоставно.

Све тужбе за њихове судове, они морају да примају усмено (ако ко не поднесе сам писмену тужбу) и уносе их у протокол суђења.

Према томе, деловође не могу ништа наплаћивати за свој труд око овога рада, као и у опште по оним предметима где је законом изречно наређено, да се тужбе могу давати и усмено код општ. судова.

У бр. 15. и 16. овога листа било је речи само о оним стварима, које су ван дужности деловођа, као н. пр. писање тужаба полицијским властима, првостепеним судовима, суседним општинама; даље: тапије, уговори итд. а никако о стварима, које су неоспорна дужност деловођа.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај умесне примене чл. 152 закона о општинама.

Надзорна власт наредила је општини Ђ..... да за исплату 14 комада слика ранијих владара унесе у буџет суму у 359 дин., па о томе да поднесе извештај.

Одбор општински на дан 27. фебруара 1911 године донео је одлуку под № 1387., да не одобрава, да се та сума унесе у буџет, пошто општина ове слике није поручила, а одобрава онеме, који је те слике испоручио, да их натраг прими пошто општини нису потребне.

Надзорна власт решењем, од 3. марта 1911 године № 2721., задржала је ову одлуку од извршења из ових разлога:

У чл. 129 закона о општинама побројани су редовни расходи општински, који се морају увести у општински буџет. Међу ове расходе, на првом месту (тач. 1.), долазе неизмирени издаци по буџету за раније године.

Како се ово дуговање општине Ђ...., за неисплаћене слике и влачи из ранијих година, то је дужност општинског суда, да потребну суму, за исплату овога, предвиди у овогодишњем буџету. Кад општински одбор одбија то да чини, онда је таква његова радња противна закону, тим пре, што је довољно утврђено, да општина ову суму дугује.

По изјављеној жалби, Ш. Одсек Државног Савета нашао је, да је решење надзорне власти правилно и на закону основано. С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решио, да се жалба одбаци као неумесна.

Одлука од 6. априла 1911 год. № 3458.

Ако се коме путнику, или иначе, догоди каква штета, што путови и мостови у атару општине нису у реду, а докаже се да општинска власт није вршила прописе § 14. закона о сувоземним путевима, надзорна власт може према општинском председнику и кметовима применити казну, коју предвиђа поменути закон, а не закон о општинама.

Петар П. Н., кмет општине к...., узет је на одговор зато, што је пропустио, да се једна ђуприја у његовом селу оправите је, услед тога, теле једног од ондашњих сељака, прелазећи преко исте, сломило ногу.

На свом саслушању, Петар је изјавио, да не зна, да је и кад теле онога сељака сломило ногу на поменутој ђуприји, јер је ова у потпуно добром и исправном стању.

Један сведок, као очевидац потврдио је, да је теле одиста на тој ђуприји сломило ногу.

Надзорна власт пресудом од 20. фебруара 1911 год. № 1000., а на основу чл. 96, 142, 143, 146, у вези чл. 158 закона о општинама, казнила га је са 30 динара.

По изјављеној жалби, Ш. Одсек Државног Савета и не упуштајући се у оцену саме ствари, налази, да пресуда надзорне власти, у колико се односи на

казну, не може остати у снази с тога, што је власт исту донела на основу чл. 96, 142, 143. и 146. закона о општинама, а по овим прописима казна се не може одређивати.

С тога је на основу чл. 170. закона о општинама решио, да се пресуда поништи.

Одлука од 16. априла 1911 год. № 3641.

Таксе механске и хлебарске односно пића, хране, и станова људских и сточних, прописује општински суд са одбором, а одобрава надлежна надзорна власт, чије је решење извршено.

Суд и одбор општине крајево-селске донео је одлуку 9. марта 1911 године № 885., и овом прописао: да се један бели хлеб од 0.900 кгр. продаје за 0.20 дин., а црни од 1 кгр. за 0.20 дин., с тим да хлеб буде добро печен и да хлебари не смеју продавати хлеб скупље од ове таксе.

Милија Н. Г. и Борисав П., пекари онд., жалили су се надзорној власти, наводећи да је одлука неправилна с обзиром на цену брашна, скупоћу кирије и осталих дажбина које морају да подносе.

Надзорна власт решењем од 20. марта 1911 год. № 3369., одбацила је жалбу као неумесну, а одлуку као правилну и на закону основану, одобрила.

По изјављеној жалби, Ш. Одсек Државног Савета нашао је, да за разматрање и решавање овог предмета није надлежан, пошто је, по тач. 7. чл. 97 закона о општинама, општински суд са одбором надлежан, да прописује таксе хлебарске, а ове одобрава једино надлежна надзорна власт.

С тога је одлуком од 30. марта 1911. г. № 3166., одбацио жалбу као ненадлежној власти поднесу.

Један случај неумесне примене чл. 152 закона о општинама с тога, што је решење надзорне власти о задржању одборске одлуке од извршења донесено по жалби, која није изравњена на време и начин, прописан у чл. 171. и 172. закона о општинама

Одбор општине а....., на свом састанку од 17. новембра 1910. год. донео је одлуку, да се наплаћује «пецарина», т.ј. аренда од сваког печеног брава по 0.30 динара.

Ова одлука, на основу чл. 85. закона о општинама, достављена је надзорној власти, и ова ју је примила к знању.

Под 19. јануара 1911. године Божа В., кафеџија ондашњи, уложио је протест код Министра Унутрашњих Дела противу наплаћивања ове дажбине, молећи Министра да наплату исте забрани, или у противном да му изда решење, за које је положио два динара у таксеним маркама.

Министар је претходно добавио извештај, из кога се види, да је одлука одборска постала извршном, јер када је била слата надзорној власти по званичној дужности, она противу ње није реагирала; а затим је издао наређење надзорној власти да по поднетој представи донесе своје решење.

Падзорна власт донела је 7. марта 1911. године № 1824., своје решење, којим, на основу чл. 152. закона о општинама, задржава од извршења одборску одлуку из ових разлога:

По уредби о касапницама од 8. априла 1839. године, општине имају право да наплаћују аренду од заклате, како крупне, тако и ситне стоке, али само од оне, од које се сирово месо продаје; а истом уредбом није предвиђено да општине имају право да наплаћују какву аренду и на закупну стоку, од које ће се месо *печено* продавати.

Општински Суд, незадовољан овим решењем, жалио се Државном Савету, и у жалби навео, да решење не одговара закону с тога, што се одлука по званичној дужности није могла задржавати од извршења, пошто је рок из чл. 152. закона о општинама прошао; а ни по жалби се није могла задржати зато, што жалба није предата ни на време ни на прописан начин у см. чл. 171. и 172. закона о општинама.

Трећи одсек Државног Савета нашао је, да решење падзорне власти не може остати у снази с тога, што се падзорна власт, по жалби Воже В., у разматрање одборске одлуке није могла ни упуштати, када јој жалба није предата на начин и време прописано у чл. 171. и 172. закона о општинама.

С тога је, на основу чл. 170. закона о општинама, решено да се жалбено решење поништи.

Одлука од 30. марта 1911. год. № 3248.

Јос. К. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Бертолд Алојз Станка, чију слику износимо, благајник еденбуршке фабрике гвозђа, извршио је проверу извода на затим побегао.

Бертолд Алојз Станка.

Он је стар 30 година, вере католичке, дугог лица, косе плаве, очију затворено пепељастих.

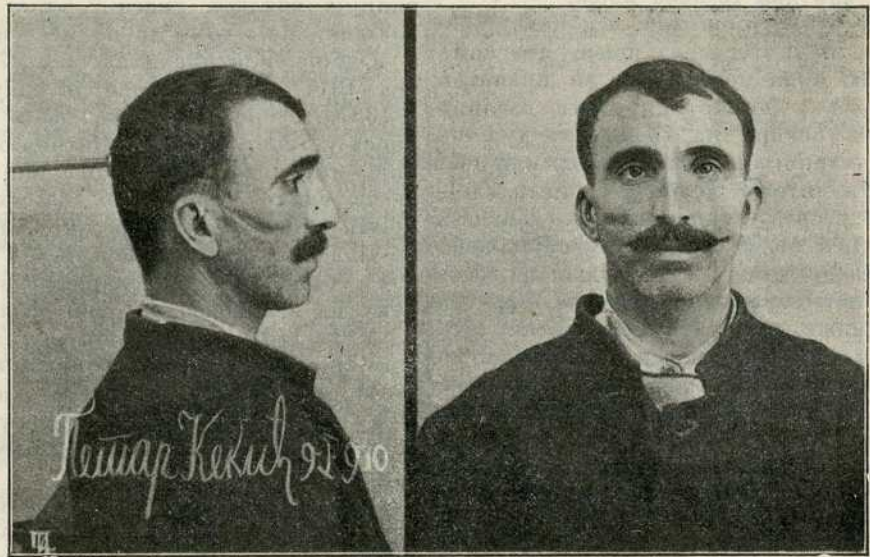
На молбу оvd. а.-угарског консулата износимо његову фотографију,

Награда је одређена од 200 круна лицу које га прокаже властима.

Акт Управе града Београда Бр. 15262.

Петар Кекић, из Жагубине, (чију слику износимо) и **Живко Ђорђевић**, из Рашанца, осуђеници, побегли су 5. ов. м-ца. са рада из Добричева.

Петар је омамен, стар 40 година, косе смеђе, образа дугих, бркова дужих, плећа широких,

очију унахих, носа кукастог, доње усне забелане, мањав по телу, са спеноочном ћелом.

Живко је раста средњег, косе црне, бркова прних, малих и густих, а лица округла.

Одело осуђеничко, гараво од ђумура.

Денеша Управе Државног Сточарског Завода у Добричеву Бр. 2694.

Милорад Ковачевић, бив. поднаредник, има да издржи десет месеци затвора по пресуди Великог Војног Суда али се налази у бегству.

Он је стар 26 година, висок, приномањаст. Од особених знакова има: младеж величине кукурузног зрна на левом образу испод ока; младеж величине кукурузног зрна на наусницама између бркова.

Акт начелника среза Љубићког Бр. 5633.

Влајко Стевановић, из Лесковца, одговара за превару, али се налази у бегству.

Он је стар 17 година, косе црне, очију црних, без бркова.

Акт начелства округа топличког Бр. 3076.

Драгољуб Митић, калфа берберски, украо је дворедну армонику у вредности 150 динара Миливоју Стефановићу, абацији из Крушевца, па затим побегао.

Он је родом из Босне, стар 19 година, омамен, обријан, бркове такође брија.

Денеша начелства округа крушевачког Бр. 4480.

Стапојка Чарапић, служавка оvd. покрала је свог газду па затим побегла.

Она је родом из Ришња, стара 20 година, приномањаста, средњег раста.

Акт кварта палилушког Бр. 3354.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проваласка стражарно их унуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеше.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

21. прошлог месеца непознати крадљивци украли су из стана г. Драгољуба Антоновића, студента, који станује на Бањици у вили «Далмација» следеће ствари:

1.) један прстен «Маркиза» златан са 16 дијамантских каменова;

2.) један прстен златан са 9 дијамантских каменова;

3.) један женски сребрни сат са ланцем дубле;

4.) једну златну бурму;

5.) један прстен форме детелине са три камена дијамантска;

6.) један прстен златан «фантазија» са више каменова дијамантских;

7.) један прстен у виду ланца са 7—8 карика, златан, са разним камењем и бисером;

8.) један златан прстен у виду срца;

9.) један златан прстен са коралом;

10.) Једна бразлетна «Дубле»;

11.) једно златно коље у виду срца са бисером;

12.) један златан медаљон на златном ланцу са утиснутом сликом жене оштећеног;

13.) један златан медаљон са сликом матере жене оштећеног; и

14.) један коље сребрни са финим камењем.

Акт начелника среза врачарског Бр. 72 8.

Са панађура зајечарског украдена је једна кобила длаке алатасте, стара 8 година, у оба ува ровашена, у лево око ћорава, са жигом «О».

Денеша комесара панађура Бр. 10.

Пођу између 24. и 25. прошлог месеца непознати крадљивац украо је кваку са врата оvd. талијанског посланства. Скреће се нарочита пажња на лица која би продавала браве и кваке месингане, јер ово није прва крађа ове врсте, која се извршује у Београду.

УХВАЋЕН

Ђока Здравковић, осуђеник, чију смо потерницу донели у Бр. 15. ухваћен је.

Акт начелства округа крајинског Бр. 4513.